

XXIII-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

PSICHOLOGIJA ŠIANDIEN: tarp stabilumo ir kaitos

2026 m. gegužės 15 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
23rd Conference of Junior Researchers in Psychology
**PSYCHOLOGY TODAY:
BETWEEN STABILITY AND CHANGE**

MAY 15, 2026

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Agnė Grigaitė

Nariai | Members: Livija Žiemienė,
Jurgita Tilingaitė, Fadzai Munyuki,
Lauryna Vilutytė, Paulina Smolskaitė,
Ugnius Binkauskas, Sandra Bagdonaitė-
Jankauskienė, Adelė Petravičiūtė.

Studentai | Students:

Brigita Mikulstykė, Bernardas Liukaitis.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Justas Stabrauskas, Gabija Kasilovskytė.

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkas | Chair: Doc. dr. Alfredas Laurinavičius

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
doc. dr. Sigita Girdzijauskienė, dr. Austėja
Dumarkaitė, dr. Arūnas Žiedelis, prof. dr. Ilona
Laurinaitytė, dr. Viktorija Azuma, doc. dr. Greta
Kalūževičiūtė, dr. Gabrielė Skabeikytė-Norkienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

Go Vilnius

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2026>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2026 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

išlieka prieštarą. Taigi, šio tyrimo tikslas buvo ištirti, kaip antraščių sensacingumas ir socialinis pritarimas veikia melagingų ir tikrų naujienų vertinimą socialiniuose tinkluose bei palyginti melagingų ir tikrų naujienų suvokiamą patikimumą. Be suvokiamo patikimumo vertinimo, tyrime taip pat analizuojami galimi elgesio rodikliai – ketinimas skaityti naujieną bei ketinimas tikrinti jos faktinį tikrumą kituose šaltiniuose.

Metodika. Tikslui įgyvendinti buvo pasitelktas eksperimentinis metodas, kuris leido patikrinti priežastinius ryšius, manipuliuojant antraščių sensacingumu (neutrali / sensacinga) ir socialiniu pritarimu (mažesnis / didesnis patiktukų skaičius). Tyrime dalyvavo 117 jaunų suaugusiųjų (30% vyrai, 70% moterys), kurių amžius svyravo nuo 18 iki 29 metų ($M = 23,02$, $SD = 2,29$). Tyrimo dalyviai atrinkti netikimybinio patogiuoju atrankos būdu ir atsitiktinai suskirstyti į 3 grupes. Tiriamieji pildė internetinę anketą, kur turėjo įvertinti 5 tikrus ir 5 melagingus socialinio tinklo „Facebook“ naujienų įrašus. Buvo matuojamas suvokiamas naujienų patikimumas ir tikėtinas elgesys – ketinimas skaityti naujienų straipsnį ir ketinimas tikrinti faktus. Duomenų analizei pasitelktas T testas nepriklausomoms ir priklausomoms imtims.

Rezultatai. Rezultatai parodė, kad sensacingumas nepaveikė ketinimo skaityti nei tikrų, nei melagingų naujienų ($p > 0,05$), tačiau sumažino melagingų naujienų suvokiamą patikimumą ($t = 2,48$, $p = 0,02$, $d = 0,55$) ir padidino ketinimą tikrinti jų faktinį tikrumą ($t = -2,60$, $p = 0,01$, $d = 0,58$). Socialinis pritarimas neturėjo reikšmingo poveikio nei patikimumo vertinimui, nei elgesio ketinimams ($p > 0,05$). Taip pat nustatyta, kad tyrimo dalyviai tikras naujienas suvokė kaip patikimesnes, lyginant su melagingomis, tačiau efekto dydis buvo mažas ($t = -2,20$, $p = 0,03$, $d = 0,20$).

Diskusija ir išvados. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad sensacinga naujienų antraščių forma gali veikti kaip įspėjamasis signalas, skatinantis didesnę vartotojų skepticizmą klaidinančio turinio atžvilgiu. Tuo tarpu neutraliai pateikta melaginga informacija gali kelti didesnę riziką, nes nesukelia papildomo budrumo. Ši įžvalga ypač svarbi medijų raštingumo ugdymo kontekste: svarbu mokytis atpažinti ne tik emocinį manipuliatyvumą, bet ir kritiškai vertinti iš pirmo žvilgsnio objektyviai ar neutraliai pateikiamą informaciją.

Darbo vadovė: Doc. Dr. Vita Mikuličiūtė

Raktiniai žodžiai: Melagingos naujienos; sensacingos antraštės; socialinis pritarimas; socialiniai tinklai.

NERIMO DĖL SVEIKATOS, SKAITMENINIO SVEIKATOS RAŠTINGUMO, KOGNITYVINIO UŽDARUMO POREIKIO IR NEAPIBRĖŽTUMO NETOLERAVIMO SĄSAJOS SU KIBERCHONDRIJA

Justas Balsys

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Išvadas. Internetas tapo pagrindiniu šaltiniu, kuriuo žmonės ieško informacijos apie sveikatą (Prescott, 2016). Tačiau asmenys, savarankiškai diagnozuojantys savo būklę interneto pagalba, gali susidurti su dideliu informacijos kiekiu, kuris gali sukelti neapibrėžtumo jausmą ar padidinti nerimą dėl sveikatos (Starcevic & Berle, 2013). Toks pernelyg dažnas informacijos ieškojimas apie savo sveikatą internete, susijęs su padidėjusiu nerimu dėl sveikatos, yra vadinama kiberchondrija (McElroy et al., 2019). Tyrimai rodo, jog kiberchondrija gali būti susijusi su neapibrėžtumo netoleravimu (Fergus, 2013) bei asmenų skaitmeniniu sveikatos raštingumu (Walton, & Fallon, 2016). Šio tyrimo tikslas – ištirti sveikatos nerimo, kognityvinio uždarumo poreikio, neapibrėžtumo netoleravimo ir skaitmeninio raštingumo sąsajas su kiberchondrija.

Metodika. Tyrime dalyvavo 189 19–74 metų (Vidutinis amžius - 35,2 m.) asmuo (68,3% moterų, 30,7% vyrų ir 1% kita). Tyrimui atlikti buvo naudojamas sutrumpintas nerimo dėl

sveikatos inventorius, poreikio kognityviniam uždaramui skalė, neapibrėžtumo netoleravimo skalė, skaitmeninio sveikatos raštingumo skalė bei kiberchondrijos sunkumo skalė. Siekiant įvertinti kiberchondrijos prognozinis veiksnis, buvo atlikta daugialypė tiesinės regresijos analizė.

Rezultatai. Atlikta daugialypė regresinė analizė parodė, jog modelis paaiškina 49,3% kiberchondrijos dispersijos ($R^2 = 0,493$, $F(7, 179) = 24,9$, $p < 0,001$). Aukštesnis nerimas dėl sveikatos ($\beta = 0,433$, $p < 0,001$), mažesnis neapibrėžtumo toleravimas ($\beta = 0,348$, $p < 0,001$) bei žemesnis skaitmeninis sveikatos raštingumas ($\beta = 0,129$, $p < 0,022$) prognozavo didesnę kiberchondrijos riziką. Tuo tarpu kognityvinio uždaramo poreikis ($\beta = 0,026$, $p < 0,715$), amžius ($\beta = 0,064$, $p < 0,256$), lytis ($\beta = 0,095$, $p < 0,086$), bei subjektyvus fizinės gerovės vertinimas ($\beta = 0,032$, $p < 0,587$), statistiškai reikšmingos prognostinės vertės šiame modelyje neturėjo.

Išvados. Asmenys, patiriantys didesnę nerimą dėl savo sveikatos, turintys prastesnius skaitmeninio sveikatos raštingumo įgūdžius bei sunkiau toleruojantys neapibrėžtas situacijas, gali būti labiau linkę dažnai ieškoti informacijos, susijusios su sveikata, internete. Todėl skaitmeninio sveikatos raštingumo ugdymas bei neapibrėžtų situacijų mažinimas yra svarbios strategijos, siekiant užkirsti kelią kiberchondrijai.

Darbo vadovas: dr. Arūnas Žiedelis

Raktiniai žodžiai: kiberchondrija, nerimas dėl sveikatos, neapibrėžtumo netoleravimas, skaitmeninis sveikatos raštingumas.

„STIPRI IR GALINGA“: SOCIALINĖS KŪNIŠKO PATYRIMO REIKŠMĖS TARP QUEER MOTERŲ „SAPFO FESTIVALIO“ RANKŲ LENKIMO VARŽYBOSE

Julija Baublinskaitė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra

Įvadas. Kaip ir kiti jėgos bei koviniai sportai, rankų lenkimas stereotipiškai suvokiamas kaip vyriška veikla (Diffrient, 2019; Hill-Cann & Burr, 2024; Országhová, 2023). Vis dėlto jau daugiau nei dešimtmetį Lietuvoje organizuojamame queer feministiniame festivalyje „Sapfo“ rankų lenkimo varžybos yra tapusios tradiciniu ir festivalio bendruomenės – daugiausiai queer moterų – laukiamu renginiu (SapfoFest, 2023). Šiame tyrime siekiau įsigilinti į „Sapfo“ rankų lenkimo varžybų kūnišką patyrimą ir dalyvavimui jose suteikiamas lyties bei bendruomenės reikšmes.

Metodika. Tyrime dalyvavo 4 cislytės queer moterys (27-32 m.), kurios bent kartą per pastaruosius 5 metus dalyvavo „Sapfo festivalio“ rankų lenkimo varžybose. Remiantis „piešti-rašyti-reflektuoti“ prieiga (Sharafizad, 2023), kiekvienos informantės prašiau nupiešti kūno žemėlapi atsižvelgiant į pateiktus klausimus apie dalyvavimo varžybose patyrimą. Aptarus piešinius, papildomus klausimus uždaviau taikydama pusiau struktūruotą interviu. Pokalbių garso įrašus transkribavau, nuasmeninai ir atlikau teminę analizę.

Rezultatai. Išskyriau 3 pagrindines temas: 1) įkrauta rankų lenkimo varžybų patirtis; 2) socialinė varžybų reikšmė: dominavimas vs. bendrystė; 3) įlytintos rankų lenkimo prasmės. Pirmoji tema apėmė dalyvavimo varžybose patirtį kaip itin intensyvią, sukeliančią stiprius emocinius ir fizinius išgyvenimus. Antroji tema atskleidė dvilypę varžybų reikšmę festivalio bendruomenėje. Trečioji tema išryškino su lytiškumu susijusius varžybų aspektus – moteriškumui keliamus lūkesčius ir išsilaisvinimą iš jų.

Išvados. „Sapfo festivalio“ rankų lenkimo varžybos išgyvenamos kaip itin intensyvi patirtis. Rankos lenkimo momentu informančių patyrimas susiaurėja; jų kūnai susitraukia iki lenkiamos/lenkiančios rankos. Viena vertus, šios varžybos yra proga parodyti savo fizinę jėgą ir per tai įtvirtinti socialinę galią, pasirodyti patraukliai; kita vertus, jos veikia kaip tarpusavio ryšio ir bendruomeniškumo kūrimo priemonė. Tyrimo dalyvės akcentuoja